

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Torrakberget, Karlstad kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610191 Torrakberget
Mittpunktskoordinat:	1375930 - 6616240
Totalareal:	67,3 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekats enligt habitatdirektivet
Ägandeförhållande:	Bergvik Skog AB, privata markägare

Beskrivning av området

Torraksbergets naturreservat utgör en del av område som utpekats som riksintressant för naturvård (Örtensjöarna). Torrakberget är beläget i norra delen av Karlstad kommun längs södra stranden av sjön Västra Örtensjöarna ca 8 km NV om Molkoms samhälle. Området kring Örtensjöarna är till skillnad från övriga delar av kommunen kraftigt kuperat med ett flertal branta berg över 200 m.ö.h. Den dramatiska topografin förstärks av de flikiga och djupt nedskurna Örtensjöarna. Orsaken till de branta terrängformerna står att finna i berggrunden som domineras av hyperit. Torrakberget består emellertid av gnejs. Toppartiet ligger ovanför högsta kustlinjen som är tydligt utbildad i terrängen cirka 180 m.ö.h. Ovanför denna nivå växer tallskog på finkornig morän. Nedanför finns kalspolade hållmarker med mager hållmarkstallskog. Längre ner vidtar barrblandskogar. Tallskogen är i huvudsak över 200 år (äldsta borrade tallen är 380 år gammal). Berget är svårtillgängligt genom att det omges av branter och branta sluttningar. I norr gränsar berget till sjön. Enklare stig och informationstavla finns i området.

Ingående naturtyp enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	
9010	Västlig taiga	45	

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Torrakberget är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för den ingående naturtypen på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtypen inom Torrakbergets Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Västlig taiga (9010)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> <ul style="list-style-type: none"> - Andel död ved/levande ved ska vara minst 1/x. - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. <i>Typiska arter</i>

*/Bevarandemålen fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyp och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

9010 Västlig taiga

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
  - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
  - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
  - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
  - Hålträd

Substraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.

- Ostörd hydrologi i myrmarker och sumpskogar.
- Påtaglig minskning av antalet typiska arter och deras populationer får ej ske.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Västlig taiga hotas framförallt av olika former av produktionsinriktat skogsbruk. Skogsbruk leder till brist på gamla träd, död ved etc. Vägdragningar (inklusive markavvattnande företag) och annan exploatering utgör också ett hot mot naturtypen. I brandpräglade hållmarkstallskogar utgör invandring av gran ett hot på lång sikt.

Syftet med naturreservatet Torrakberget är att bevara ett större sammanhängande naturskogsområde, med förekomst av ett flertal hotade naturskogsarter. Vegetationen i den inre delen får utvecklas fritt och skogsbruket i den yttre delen sker med hänsyn till naturvårdens intressen. Föreskrifter och skötselplan i gällande beslut för Torraksbergets naturreservat bedöms på ett fullgott sätt hantera traditionell hotbild mot den naturtyp som finns inom området.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Medlemsländerna i EU måste se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i Natura 2000-områdena. Naturtyper och arter, som utgjort grund för utpekandet till nätverket, ska upprätthållas i gynnsam bevarandestatus. I Sverige kommer de flesta Natura 2000-områdena att vara skyddade med stöd av Miljöbalken och alla är klassade som riksintresse.

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtypen *västlig taiga* uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-området Torrakberget.

Gällande regelverk 2006:

- Torrakberget är skyddat som naturreservat.
- Torrakberget ligger inom riksintresse för naturvård (Miljöbalken 3 kap 6 §)
- Torrakberget ligger delvis inom område med skydd för landskapsbilden (Naturvårdslagen 19 §)
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*

Bevarandestatus idag

9010 Västlig taiga

Nationellt

Naturtypens naturvärden är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om

områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och trivallövskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Torrakberget

Kompletteras efter basinventeringen.

Uppföljning

För att kunna bedöma naturtypers och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras. För tillfället pågår ett nationellt projekt där metoder och arbetssätt anpassade för övervakning av Natura 2000 arbetas fram.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-området
2. Karta över naturtypens utbredning (klart efter basinventeringen)

Referenser

Karlstad kommuns beslut 1994-08-17 om bildande av naturreservatet Torrakberget

Naturvårdsverket. *Natura 2000- Art och naturtypsvisa vägledning* (<http://www.naturvardsverket.se>) 05-02-25

Naturvårdsverket, Rapport 5434 *Uppföljning av Natura 2000 i Sverige- Uppföljning av habitat och arter i habitatdirektivet samt arter i Fågeldirektivet*. Naturvårdsverket 2005.